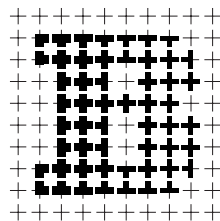

BESTEL IN BALANS
Hoofdpijnennotitie regionaal politiebestel

Ministerie van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties

Aan

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's-Gravenhage

Bijlagen	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
1	-	EA99/U74982 775769/599/GBJ	1 juli 1999
Inlichtingen bij		Doorkiesnummer	
mr. dr. J. Koopman/mr. J.G.A. Fetter		070 3026429/6411	
mw. mr. T.S.I. Oosterhoff		070 3707561	
Onderwerp		Departementsonderdeel	
"Bestel in balans"; hoofdlijnennotitie		directie Politie/directie	
regionaal politiebestedel		Opsporingsbeleid	

Hieronder de inhoud van de brief

In het Beleidsplan Nederlandse Politie 1999-2002 is in het verlengde van het Regeerakkoord- aangekondigd dat de Politiewet 1993 op een aantal terreinen zal worden aangepast om gebreken te herstellen en meer duidelijkheid te scheppen over verantwoordelijkheden en bevoegdheden op regionaal en landelijk niveau. Naar het oordeel van het kabinet zijn verbeteringen mogelijk en nodig, maar is er geen reden voor een grootscheepse herziening van het bestel. Meegedeeld is dat het kabinet een hoofdlijnennotitie over de toekomst van het regionale politiebestedel zou aanbieden aan de Tweede Kamer. Hierbij geven wij gevolg aan deze toezegging.

In bijgaande notitie "Bestel in balans" doet het kabinet voorstellen voor een transparantere verantwoordelijkheidsverdeling op regionaal niveau en in de verhouding Rijk-regio. De notitie bevat verder voorstellen met betrekking tot de democratische controle en verantwoording. Voorgesteld wordt de betrokkenheid van de gemeenteraden bij de politie te versterken, onder meer door de Politiewet 1993 zo te wijzigen dat de gemeenteraden vroegtijdig bij de totstandkoming van het regionale politiebeleid worden betrokken.

Wij zijn van oordeel dat de in deze notitie beschreven hoofdlijnen een goede basis vormen om te komen tot een belangrijke verbetering van de politie-organisatie, en in het bijzonder de aansturing daarvan. Door de Politiewet 1993 te wijzigen zoals door ons beoogd, worden gesignaleerde gebreken hersteld en wordt meer duidelijkheid geschapen over verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden, op zowel lokaal, regionaal als nationaal niveau. Bovendien sluit de politie-organisatie daarmee aan bij de ontwikkelingen in onze samenleving op het gebied van veiligheid.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN
EN KONINKRIJKSRELATIES,

A. Peper

DE MINISTER VAN JUSTITIE,

A.H. Korthals

Inhoud

- 1 Inleiding 7
- 2 Positionering 8
 - Uitgangspunten 8
- 3 De verantwoordelijkheidsverdeling op regionaal niveau 11
 - Regionaal college en korpsbeheerder 11
 - Bestuur van de politieregio 13
 - Benoeming korpsbeheerder 13
 - Regionaal beleidsoverleg 13
 - Hoofdofficier van Justitie 14
 - Commissaris van de Koningin en procureur-generaal 14
 - Verhouding Rijk-regio ten aanzien van het beheer 15
- 4 Democratische verantwoording en controle 16
 - Commissie van gemeenteraadsleden 16
 - Lokale inbreng 17
 - Wettelijk inbrengrecht van de gemeenteraad 18
 - Artikel 36 Politiewet 1993 19
- 5 Verantwoordelijkheidsverdeling op nationaal niveau en bevoegdheden ministers ten opzichte van de regionale politiekorpsen in het kader van de beheers- en beleidscyclus 20
- 6 Tot slot 23

1 Inleiding

In het Beleidsplan Nederlandse Politie 1999-2002 (kamerstukken II 1998-1999, 26 345, nr. 1) hebben wij in het verlengde van het Regeerakkoord (kamerstukken II 1997-1998, 26 024, nr. 10)- aangekondigd dat de Politiewet 1993 op een aantal terreinen zal worden aangepast om gebreken te herstellen en meer duidelijkheid te scheppen over verantwoordelijkheden en bevoegdheden op regionaal en landelijk niveau. Aangekondigd werd dat het kabinet hierover een notitie aan de Tweede Kamer zou aanbieden. Met deze hoofdlijnennotitie geven wij gevolg aan deze toezegging.

De uitwerking van de afspraken in het Regeerakkoord en het Beleidsplan Nederlandse Politie 1999-2002 (BNP) met betrekking tot de overgang van het beheer van het Korps landelijke politiediensten (KLPD) van de minister van Justitie naar de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de concentratie van beheersbevoegdheden op rijksniveau met betrekking tot de regionale politiekorpsen bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, is in afzonderlijke trajecten ter hand genomen. Dit heeft inmiddels geleid tot indiening bij de Tweede Kamer van het wetsvoorstel tot wijziging van de Politiewet 1993 in verband met de overdracht van het beheer van het KLPD van de minister van Justitie naar de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (kamerstukken II 1998-1999, 26 461, nrs. 1-3). Inmiddels hebben wij het advies van de Raad van State ontvangen over het wetsvoorstel tot concentratie van beheersbevoegdheden op rijksniveau met betrekking tot de regionale politiekorpsen bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In deze notitie richten wij ons op de verdeling van verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden op regionaal niveau en de verhouding Rijk-regio.

Wij merken daarbij op dat het rapport van de Staatscommissie Dualisme en lokale democratie op termijn mogelijkwerwijs consequenties kan hebben voor de positie van de burgemeester in het algemeen en daarmee ook voor zijn positie in het regionale politiebestedel. Omdat het naar ons oordeel wenselijk is om op korte termijn meer duidelijkheid te scheppen over de wijzigingen in het regionale politiebestedel, hebben wij besloten het rapport van de Staatscommissie en de uitwerking daarvan niet af te wachten.

2 Positionering

Het voorkomen en bestrijden van criminaliteit en onveiligheid is een kerntaak van de overheid, die van oudsher is belast met de handhaving van de rechtsorde. Zij bedient zich daarbij van de politie, die tot taak heeft in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven. De zorg voor de criminaliteitsbestrijding en de veiligheid is gediend bij een effectief en efficiënt politieapparaat. Met de inwerkingtreding van de Politiewet 1993 kwam een geheel nieuw politiebestedel tot stand. De invoering van dit bestel vergde een ingrijpende reorganisatie. Nu, zo'n vijf jaar later, kunnen we constateren dat dit heeft geleid tot een belangrijke verbetering van de organisatie van de politie. Zo maakt de regionalisering een meer flexibele inzet van politiepersoneel mogelijk, een betere ondersteuning van operationele taken en een verdergaande professionalisering van specialistische functies. Het nieuwe bestel is nog steeds in ontwikkeling en verbeteringen zijn nodig en mogelijk, maar er is geen reden voor een grootscheepse herziening van het bestel. De voorgestane verbetering van de bestuurlijke organisatie van de regionale politie laat de duale gezagsstructuur, een wezenskenmerk van de Nederlandse politie, onverlet. De grondstructuur van het politiebestedel is regionaal en lokaal bepaald. De regio's zijn en blijven de basis voor de politieorganisatie. De handhaving van de openbare orde, de algemene preventie, de bestrijding van de veelvoorkomende criminaliteit en de hulp- en dienstverlening dienen zoveel mogelijk op het lokale niveau te worden uitgeoefend. Een transparante verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, langs de lijnen van gezag en beheer, zowel op regionaal als op nationaal niveau, is een voorwaarde voor duidelijke en eenduidige sturing en controle van de regionale politiekorpsen afzonderlijk en de Nederlandse politie als geheel.

Deze hoofdlijnennotitie is mede gebaseerd op de (begin 1998 afgeronde) evaluatie van de Politiewet 1993, de discussies in en buiten het parlement daarover en ervaringen, opvattingen en opinies van directbetrokkenen, waaronder korpsbeheerders, hoofdofficieren van justitie, korpschefs, burgemeesters, commissarissen van de Koningin, procureurs-generaal alsmede de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie en hun ambtsvoorgangers. Voorts hebben wij ons gebaseerd op wetenschappelijke publicaties en andere beschikbare informatie, zoals het BNP, het rapport 'Leermomenten' (Inspectie politie, 1998), 'Visie op politie' (VNG, april 1998) en 'Visie van de politie' (NPI, mei 1998). Van belang zijn tenslotte de lijnen zoals ingezet met het bovengenoemde wetsvoorstel dat de overgang van het KLPD van de minister van Justitie naar de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties regelt, alsmede het wetsvoorstel tot concentratie van beheersbevoegdheden op rijksniveau met betrekking tot de regionale politiekorpsen bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Uitgangspunten

Het bestaande politiebestedel vormt het centrale uitgangspunt in deze notitie. De voorgestelde veranderingen leiden tot een bestuurlijke structuur met een duidelijke verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden langs de lijnen van gezag over de politie en beheer van het korps. Het gaat daarbij enerzijds om de

UITGANGSPUNTEN

verantwoordelijkheidsverdeling binnen de regio's en anderzijds om de verhoudingen Rijk-regio. De regio's behouden hun min of meer zelfstandige positie, met dien verstande dat de sturingsrelatie Rijkregio wordt verhelderd en op onderdelen aangescherpt, waardoor een verhouding ontstaat die enigszins vergelijkbaar is met de relatie concernwerkmaatschappijen: de Nederlandse politie als concern met de 25 regionale politiekorpsen (en het Korps landelijke politiediensten) als werkmaatschappijen. Uit de positionering van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als de voor het beheer van de politie verantwoordelijke minister vloeit voort dat hij een centrale rol vervult in de sturingsrelatie Rijkregio. Hij dient in de nieuwe constellatie zijn politieke verantwoordelijkheid dan ook ten volle waar te kunnen maken.

Gezien het huidige bestel, de inmiddels met de Politiewet 1993 opgedane ervaringen en de afspraken in het Regeerakkoord, worden in deze notitie de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- adequate democratische controle en verantwoording;
- adequate bestuurlijke inbedding;
- bestuurlijke transparantie, dat wil zeggen een heldere verdeling van verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden;
- onderscheid tussen het gezag over de politie en het beheer van het korps, waarbij het beheer volgend is aan het gezag;
- gezagsdualisme waarbij de burgemeester het gezag over de politie uitoefent voor wat betreft de handhaving van de openbare orde en de uitvoering van de hulpverleningstaak en de officier van Justitie het gezag over de politie uitoefent terzake van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, alsmede gelijkwaardigheid van het bestuurlijke en het justitiële gezag;
- de hoofdofficier van Justitie is medeverantwoordelijk voor het opstellen van het beleidsplan van het regionale politiekorps, opdat hij zijn verantwoordelijkheid voor de strafrechtshandhaving optimaal kan uitoefenen;
- het zwaartepunt van het beheer van de politie ligt op regionaal niveau, het zwaartepunt van het gezag ten aanzien van de handhaving van de openbare orde en de uitvoering van de hulpverleningstaak ligt op lokaal niveau en het justitiële gezag ligt op het niveau van het arrondissementsparket;
- taakverdeling centraal-decentraal met heldere verantwoordingsrelaties;
- verdeling van de verantwoordelijkheden op rijksniveau ten aanzien van de politie: de minister van Justitie is verantwoordelijk voor de (nationale en internationale) strafrechtshandhaving en taken ten dienste van de justitie terwijl de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties belast is met de verantwoordelijkheden op rijksniveau terzake van de handhaving van de openbare orde en veiligheid, alsmede het centraal beheer van de politie.

Kern van onderstaand voorstel is een zo helder mogelijk onderscheid tussen het beheer en het gezag en daarvan afgeleide verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden. Bij de begrippen beheer en gezag is aangesloten omdat het onderscheid thans bepalend is voor de inrichting van het regionale politiebestedel en ook voor de toekomst een goed uitgangspunt biedt. Enkele incidenten die zich in de afgelopen jaren hebben voorgedaan, zijn (mede) veroorzaakt door onduidelijkheden op dit punt als gevolg van een zekere vervlechting van gezags en beheersverantwoordelijkheden (waardoor het in concrete gevallen niet altijd duidelijk was wie nu precies

door wie, waarvoor ter verantwoording kon worden geroepen). Voorts is in deze notitie bezien of bepalingen in de Politiewet 1993 waaraan in de praktijk niet of nauwelijks uitvoering wordt gegeven, nog voldoen en eventueel kunnen komen te vervallen.

Hieronder komen achtereenvolgens de volgende onderwerpen aan de orde:

- § 3 verantwoordelijkheidsverdeling op regionaal niveau;
- § 4 democratische verantwoording en controle;
- § 5 verantwoordelijkheidsverdeling op nationaal niveau en bevoegdheden ministers ten opzichte van de regionale politiekorpsen in het kader van de beheers en beleidscyclus.

REGIONAAL

3 De verantwoordelijkheidsverdeling op regionaal niveau

Om te komen tot meer duidelijkheid over verantwoordelijkheden op regionaal niveau, wordt het onderscheid tussen gezags- en beheersverantwoordelijkheden geaccentueerd, waarbij het gezag over de politie nadrukkelijk voorop staat en -op basis daarvan- de verhouding tussen gezag en beheer nader wordt vormgegeven. Wij overwegen daartoe de verantwoordelijkheidsverdeling tussen het regionale college, waarvan alle gezagsdragers in de regio op gelijke voet deel uitmaken, en de korpsbeheerder aan te passen. Daarbij blijft, zoals wij hiervoor reeds aangaven, de duale gezagsstructuur onveranderd: indien de politie in een gemeente optreedt ter handhaving van de openbare orde en ter uitvoering van de hulpverleningstaak staat zij onder gezag van de burgemeester en indien de politie optreedt ter strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, dan wel taken verricht ten dienste van de justitie, staat zij -tenzij in enige wet anders is bepaald- onder gezag van de officier van Justitie.

Het is aan de gezagsdragers, met inachtneming van landelijke beleidsthema's (BNP, jaarlijkse landelijke politiebrieven), te bepalen wat er dient te gebeuren ten aanzien van de handhaving van de openbare orde, de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en de politieke hulpverlening. Zij vertalen dit in eisen aan de politie en leggen dit vast in beleidsplannen, die worden opgesteld door de korpsbeheerder in overeenstemming met de hoofdofficier van Justitie. Op basis hiervan beziet de korpsbeheerder hoe het door het regionale college vastgestelde beleid kan worden gerealiseerd met de beschikbare middelen (materieel, personeel, financiën). Indien daarbij blijkt dat de vraag (gezag) het aanbod (beheer) overtreft, is het aan de gezagsdragers om keuzes te maken en prioriteiten te stellen. De korpsbeheerder is verantwoordelijk voor de wijze waarop de politie voldoet aan de door de gezagsdragers geformuleerde prioriteiten.

De aan de korpsen ter beschikking gestelde middelen worden door de korpsbeheerder gealloceerd met inachtneming van de prioriteitenstelling van de gezagsdragers. In die zin heeft het adagium 'beheer volgt gezag' derogerende werking ten opzichte van het adagium 'wie betaalt bepaalt'. Met andere woorden: het eerste adagium schuift het tweede in zekere zin terzijde. Dit is kenmerkend voor de politieorganisatie.

Regionaal college en korpsbeheerder

Thans stelt het regionale college, ingevolge artikel 31 Politiewet 1993, jaarlijks de organisatie, de formatie, de begroting, de jaarrekening, het beleidsplan en het jaarverslag voor het regionale politiekorps vast. Om te komen tot een meer heldere verantwoordelijkheidsverdeling op regionaal niveau stellen wij voor dat het regionale college, dat bestaat uit de gezagsdragers, in het vervolg alleen die stukken vaststelt die rechtstreeks de gezagsverantwoordelijkheid betreffen, namelijk het beleidsplan en het jaarverslag voor het regionale politiekorps. In het regionale beleidsplan wordt in ieder geval aangegeven met welke personele en financiële middelen wordt beoogd het beleidsplan en zijn onderdelen te verwezenlijken. Het beleidsplan -alsmede tussentijdse wijzigingen daarin- wordt opgesteld door de korpsbeheerder in overeenstemming met de hoofdofficier van Justitie.

Wij merken daarbij op dat naar ons oordeel weloverwogen besluitvorming in het regionale college over het beleidsplan niet goed denkbaar is, indien elke burgemeester zijn inbreng zou beperken tot die onderdelen in het plan die de handhaving van de openbare orde in zijn gemeente betreffen en de inbreng van de hoofdofficier van Justitie zich zou beperken tot die onderdelen die de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde betreffen. Daar waar de sterke onderlinge samenhang tussen de handhaving van de openbare orde, de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en de politieke hulpverlening wordt miskend en de gedachtenwisseling wordt geplaatst in de sfeer van tegenstellingen, komt de besluitvorming in het regionale college over het regionale beleidsplan onder druk te staan en daarmee de politiezorg in de regio.

Indien een burgemeester dan wel de hoofdofficier van Justitie van oordeel is dat de inhoud van het door het regionale college vastgestelde beleidsplan op onaanvaardbare wijze afbreuk doet aan de belangen die hij als gezagsdrager moet dienen, kan hij administratief beroep instellen bij de commissaris van de Koningin die in overeenstemming met de procureur-generaal beslist. Komen zij niet tot overeenstemming dan wordt het geschil voorgelegd aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties die in overeenstemming met de minister van Justitie beslist.

De korpsbeheerder is verantwoordelijk voor de beheersmatige vertaling van het door het regionale college vastgestelde regionale beleidsplan. Alle beslissingen met betrekking tot het beheer van het korps behoren tot de competentie van de korpsbeheerder. In verband met de betrokkenheid van de hoofdofficier van Justitie bij het opstellen van het beleidsplan, ligt het in de rede dat de korpsbeheerder de beheersstukken - te weten de begroting, de jaarrekening, de organisatie en de formatie voor het regionale politiekorps - niet eerder vaststelt dan na overleg met de hoofdofficier van Justitie. Een en ander onverminderd het toezicht van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op het financiële beheer. Gelet op het belang van deze stukken voor de gezagsdragers, wordt het regionale college voor de vaststelling daarvan door de korpsbeheerder gehoord. Wijkt de korpsbeheerder bij de vaststelling van de stukken af van het oordeel van het regionale college, dan dient hij dit uitdrukkelijk te motiveren. In dat verband is van belang dat het regionale college de mogelijkheid krijgt om tegen besluiten van de korpsbeheerder in beroep te gaan, zoals hieronder nader wordt uiteengezet.

In het door ons overwogen model waarin de korpsbeheerder verantwoordelijk is voor de vaststelling en uitvoering van de beheersstukken, kan de geschillenregeling, bedoeld in artikel 29 van de Politiewet 1993, komen te vervallen.

De korpsbeheerder legt over de uitvoering van het beleidsplan en over het door hem gevoerde beheer verantwoording af aan het regionale college. Periodiek overleg tussen het regionale college en de korpsbeheerder biedt bij het accentueren van gezags- en beheersmatige verantwoordelijkheden goede mogelijkheden om een voortdurende onderlinge afstemming te bewerkstelligen tussen enerzijds het beheer en anderzijds de eisen die daaraan uit gezagsmatig oogpunt worden gesteld. In verband met die afstemming is het ook van belang dat, zoals wij hiervoor reeds aangaven, in het regionale beleidsplan in ieder geval wordt aangegeven met welke personele en financiële middelen wordt beoogd het beleidsplan en zijn onderdelen te verwezenlijken.

Wij overwegen voor een geschil tussen het regionale college en de korpsbeheerder de volgende regeling in de Politiewet 1993 op te nemen. Indien het regionale college van oordeel is dat een door de korpsbeheerder genomen beslissing, bijvoorbeeld de vaststelling van de begroting, onvoldoende aansluit bij de wensen van het regionale college, zoals verwoord in het beleidsplan, of er anderszins een verschil van inzicht bestaat tussen korpsbeheerder en het regionale college, kan het regionale college -door tussenkomst van de commissaris van de Koningin en de procureur-generaal- beroep instellen bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties die in overeenstemming met de minister van Justitie beslist.

Bestuur van de politieregio

Thans bepaalt artikel 22 Politiewet 1993 dat de politieregio wordt bestuurd door het regionale college. De hier voorgestane verdeling van verantwoordelijkheden tussen het regionale college en de korpsbeheerder, leidt ertoe dat het bestuur van de politieregio bestaat uit het regionale college en de korpsbeheerder.

Benoeming korpsbeheerder

Thans wordt de korpsbeheerder door de wet aangewezen (artikel 23, eerste lid, Politiewet 1993). Ter uitwerking van de afspraak in het Regeerakkoord dat de korpsbeheerder niet langer uit de wet, maar door de regering wordt aangewezen uit de burgemeesters in de regio, zal de Politiewet 1993 worden aangepast. De benoeming en het ontslag van de korpsbeheerder kunnen op verschillende manieren vorm worden gegeven, gelet op de centrale verantwoordelijkheid en de decentrale betrokkenheid. Wij stellen voor in de Politiewet 1993 vast te leggen dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een burgemeester uit de regio voordraagt voor benoeming door de Kroon. Gelet op de relatie tussen het regionale college en de korpsbeheerder ligt het in de rede dat het regionale college wordt gehoord terzake van de benoeming en het ontslag. De korpsbeheerder wordt benoemd voor een periode van vier jaren en kan als zodanig tussentijds worden ontslagen op eigen verzoek, op verzoek van het regionale college of op initiatief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In dit verband dienen rechtspositionele voorzieningen te worden getroffen. Naar ons oordeel kan de thans bestaande regeling dat het regionale college in overeenstemming met de korpsbeheerder een burgemeester van een gemeente in de regio aanwijst die de korpsbeheerder bij afwezigheid, belet of ontstentenis vervangt, worden gehandhaafd.

Regionaal beleidsoverleg

In artikel 27 Politiewet 1993 is thans bepaald dat de korpsbeheerder, de hoofdofficier van Justitie en de korpschef regelmatig overleggen over het beheer van het korps. Bij de door ons voorgestane verheldering van verantwoordelijkheden, waarbij het regionale college, dat bestaat uit gezagsdragers, de beleidsstukken (beleidsplan en jaarverslag) vaststelt en de beheersmatige vertaling daarvan overlaat aan de korpsbeheerder, ligt het in de rede het overleg als bedoeld in artikel 27 Politiewet 1993, vooral te concentreren op de voorbereiding en de uitvoering van het beleidsplan, waarbij uiteraard ook de daarmee verbonden beheersmatige kwesties aan de orde kunnen komen.

Korpschef

Het regionale politiekorps is het uitvoerend orgaan van de politieregio en staat onder ambtelijke leiding van de korpschef. De korpschef vervult, gelet op zijn specifieke kennis van de dagelijkse politieke praktijk, een belangrijke rol, onder meer in de vergaderingen van het regionale college en het hierboven bedoelde regionale beleidsoverleg. Er bestaat een brede wens de positie en de verantwoordelijkheden van de korpschef nader te specificeren. Wij overwegen, zonder te komen tot een verzelfstandiging van de korpschef ten opzichte van het bestuur, in aanvulling op artikel 24 Politiewet 1993 -waarin is bepaald dat het beheer van het regionale politiekorps berust bij de korpsbeheerder daartoe bijgestaan door de korpschef- in de wet vast te leggen dat de dagelijkse leiding van het regionale politiekorps berust bij de korpschef. Het is voor een effectieve en slagvaardige bedrijfsvoering gewenst dat de korpsbeheerder bepaalde beheersbevoegdheden mandateert aan de korpschef. In een op basis van de Politiewet 1993 door de korpsbeheerder vast te stellen instructie voor de korpschef worden diens positie en bevoegdheden eenduidig vastgelegd.

Hoofdofficier van Justitie

In aansluiting op hetgeen wij hiervoor hebben gezegd over de besluitvorming in het regionale college en de samenhang tussen de onderscheiden onderdelen van de politietaak, merken wij het volgende op met betrekking tot de positie van de hoofdofficier van Justitie. Opdat de hoofdofficier van Justitie zijn verantwoordelijkheid voor de strafrechtshandhaving optimaal kan blijven uitoefenen, ligt het in de rede hem een bijzondere positie te geven met betrekking tot het opstellen van de beleids- en beheersstukken. Hij blijft medeverantwoordelijk voor het opstellen van het beleidsplan van het regionale politiekorps: het beleidsplan -alsmede tussentijdse wijzigingen daarin- wordt opgesteld door de korpsbeheerder in overeenstemming met de hoofdofficier van Justitie. In verband met deze betrokkenheid van de hoofdofficier van Justitie, worden de beheersstukken - te weten de begroting, de jaarrekening, de organisatie en de formatie voor het regionale politiekorps - niet eerder door de korpsbeheerder vastgesteld dan na overleg met de hoofdofficier van Justitie.

De hoofdofficier van Justitie maakt deel uit van het regionale college, dat de stukken vaststelt die rechtstreeks de gezagsverantwoordelijkheid betreffen (beleidsplan en jaarverslag) en dat vooraf wordt gehoord over de door de korpsbeheerder vast te stellen beheersstukken. Voorts maakt de hoofdofficier van Justitie deel uit van het hierboven genoemde regionale beleidsoverleg opdat zijn bijzondere verantwoordelijkheid voor de strafrechtshandhaving in de verschillende stadia in de beleidscyclus optimaal is gewaarborgd. In dit verband is ook van belang het beroepsrecht van de afzonderlijke gezagsdragers, waaronder de hoofdofficier van Justitie, ten aanzien van de vaststelling van het beleidsplan door het regionale college.

Commissaris van de Koningin en procureur-generaal

De commissaris van de Koningin en de procureur-generaal zien er op toe dat de politie in hun ambtsgebied haar taken ter handhaving van de openbare orde en hulpverlening respectievelijk haar taak ter strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en haar taak ten dienste van de justitie, naar behoren vervult. Voor de optimale uitoefening van hun toezichthoudende functie alsmede hun rol in de geschillenregeling is adequate informatie-

voorziening een voorwaarde. In enkele regio's is voorzien in een regeling voor de informatievoorziening jegens de commissaris van de Koningin en de procureur-generaal. Wij overwegen op wettelijk niveau daarvoor een regeling te treffen. Dit kan door aanpassing van artikel 28, tweede lid, Politiewet 1993 waar het gaat om ontwerpstukken, en aanpassing van artikel 34, tweede lid, Politiewet 1993 waar het gaat om besluiten en verslagen van het regionale college, in die zin dat de desbetreffende stukken ter kennisneming worden toegezonden aan de desbetreffende commissaris van de Koningin en procureur-generaal.

Verhouding Rijk-regio ten aanzien van het beheer

Wat betreft de verhouding Rijk-regio ten aanzien van het beheer het volgende. De korpsbeheerder is voor de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, die op rijksniveau verantwoordelijk is voor het centraal beheer van de politie, het herkenbare en eenduidige aanspreekpunt in de regio, voor zover het het beheer van het korps betreft. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de afzonderlijke korpsbeheerders voeren periodiek overleg. Daarnaast wordt periodiek afstemmingsoverleg gevoerd tussen de korpsbeheerders en hoofdofficieren van Justitie en de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie over de landelijke beleidsthema's, als verwoord in het BNP en de jaarlijks vast te stellen landelijke politiebrieven. Een en ander zal bij wijziging van de Politiewet 1993 tot concentratie van beheersbevoegdheden op rijksniveau met betrekking tot de regionale politiekorpsen bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in de wet worden opgenomen. Daarin wordt ook voorgesteld dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan een korpsbeheerder de nodige aanwijzingen kan geven met betrekking tot de uitvoering van de landelijke beleidsthema's. Deze aanwijzingsbevoegdheid is van belang voor het geval er -onverhoopt- problemen zouden ontstaan met de realisering van de landelijke beleidsthema's en is daartoe beperkt. Zij moet derhalve strikt worden onderscheiden van de in artikel 53, tweede lid, Politiewet 1993 bedoelde bevoegdheid van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om aan een korpsbeheerder de nodige aanwijzingen ten aanzien van het beheer te geven, indien het belang van het beheer van de politie zulks eist. In dit verband wordt nog gewezen op het Besluit financiën regionale politiekorpsen (BFRP), dat voorziet in nadere regels met betrekking tot de regionale beleids- en beheerscyclus. Op basis van het BFRP is de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bevoegd tot gehele of gedeeltelijke terugvordering van verleende rijksbijdragen indien blijkt dat de bijdragen niet overeenkomstig de gestelde regels zijn besteed of niet is voldaan aan de voorwaarden die zijn gesteld aan de besteding van de rijksbijdragen. Een van die voorwaarden kan zijn dat bij de besteding van de rijksbijdragen in voldoende mate rekening wordt gehouden met de landelijke beleidsthema's.

4 Democratische verantwoording en controle

De beperkte mogelijkheid om het bestuur en beheer van de regionale politie democratisch te controleren is de keerzijde van het feit dat de politie is georganiseerd op een niveau dat niet aansluit op de bestuurlijke hoofdstructuur. Dit punt is zonder een reorganisatie van het politiebestedel (of van de bestuurlijke hoofdstructuur), waarvan bewust is afgezien, niet volledig oplosbaar. Met versterking van de lokale aansturing en het afleggen van verantwoording door de burgemeester aan de gemeenteraad over onder meer het in het regionale college afgesproken beleid kan de democratische inbedding echter redelijk worden gewaarborgd. Bovendien brengt de invulling van beheer als een van gezag afgeleide functie, met zich dat terzake van het gezag over de politie democratische controle moet zijn verzekerd -hetgeen thans voor zowel de handhaving van de openbare orde en hulpverlening als de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde het geval is- en dat het ontbreken van directe democratische controle terzake van het beheer van het korps als minder klemmend zal worden ervaren.

Commissie van gemeenteraadsleden

In het Regeerakkoord is afgesproken dat de mogelijkheid dat de korpsbeheerder verantwoording voor zijn beleid aflegt aan een commissie van gemeenteraadsleden uit de regio nader zal worden uitgewerkt. Daartoe hebben wij drie modellen nader geanalyseerd en in ogeschouw genomen:

- 1 een commissie van gemeenteraadsleden naast het regionale college;
- 2 een commissie van gemeenteraadsleden in plaats van het regionale college;
- 3 een commissie van gemeenteraadsleden en burgemeesters in plaats van het regionale college.

Meer in het algemeen merken wij het volgende op. Instelling van een commissie van gemeenteraadsleden (al dan niet naast het regionale college) kan de betrokkenheid van gemeenteraden bij het politiebeheer versterken. Op het eerste gezicht lijkt instelling van een dergelijke commissie van gemeenteraadsleden de meest directe vorm van democratische invloed en controle te bieden. De vraag is evenwel of democratische invloed en controle op deze wijze ook daadwerkelijk inhoud zouden kunnen krijgen. De ervaring met vormen van intergemeentelijke samenwerking leert dat de verantwoording van gemeentelijke vertegenwoordigers aan hun respectievelijke gemeenteraden niet zonder problemen verloopt en soms zelfs geheel achterwege blijft.

Wat betreft de drie genoemde modellen, overwegen wij het volgende. Instelling van een commissie van gemeenteraadsleden in plaats van het regionale college gaat onherroepelijk gepaard met een verlies aan betrokkenheid van de gezagsdragers bij de regio. De vraag is of er plaats is voor een commissie van gemeenteraadsleden naast het regionale college. Bij de totstandkoming van de Politiewet 1993 is er -op goede gronden- welbewust voor gekozen het regionale college samen te stellen uit burgemeesters (en de hoofdofficier van Justitie) en niet (tevens) uit leden van de gemeenteraden in de regio. Bij de afweging van verschillende modellen speelden destijds onder andere argumenten van democratische controle, bestuurlijke inbedding, eenvoud en slagvaardigheid een rol (kamerstukken II 1989-1990, 21 461, nr. 2). Deze argumenten hebben naar ons oordeel nog steeds, onverkort grote waarde.

Het bij wet instellen van een commissie van gemeenteraadsleden naast (of in plaats van) het regionale college en het attribueren van (controle)bevoegdheden aan die commissie van gemeenteraadsleden is naar ons oordeel niet goed mogelijk, zonder dat wordt toegegeven op de gewenste bestuurlijke transparantie. De complexiteit van het regionale bestuurlijke model en de zogenoemde 'bestuurlijke drukte' zouden aanzienlijk worden vergroot. Voorts zouden complexe verantwoordingslijnen ontstaan: zowel de burgemeester als het gemeenteraadslid van een bepaalde gemeente dienen zich te verantwoorden tegenover de raad van de desbetreffende gemeente, waarbij geldt dat een raadslid, anders dan een burgemeester, niet alleen door de gemeenteraad ter verantwoording kan worden geroepen, maar ook instructies kan krijgen. Het gevaar bestaat dat het regionale college onder invloed van een commissie van gemeenteraadsleden feitelijk aan zeggenschap inboet, zonder dat dit verlies kan worden gecompenseerd door zo'n commissie.

Alles afwegende zijn wij van oordeel dat de beoogde versterking van de betrokkenheid van de gemeenteraden bij de politie met meer effect langs andere lijnen kan worden bereikt, dan via de instelling van een commissie van gemeenteraadsleden, namelijk door enerzijds het beter benutten van het bestaande instrumentarium en anderzijds door de introductie van een wettelijk inbrengrecht voor de gemeenteraden. Hieronder is een en ander nader uitgewerkt.

Lokale inbreng

De rol van de gemeenteraden bij de lokale inbreng in het regionale college is van groot belang met het oog op de goede lokale inbedding van het veiligheidsbeleid. De gemeenteraad kan de burgemeester ter verantwoording roepen voor de uitoefening van zijn gezag over de politie, inclusief zijn inbreng in het (lokale) driehoeksoverleg. Verder kan de gemeenteraad de burgemeester ter verantwoording roepen voor zijn lidmaatschap van het regionale college en de wijze waarop hij daarin opkomt voor de belangen van de gemeente.

Voor optimale controle is adequate informatievoorziening van groot belang. In de Politiewet 1993 zijn thans enkele bepalingen opgenomen met betrekking tot de informatievoorziening aan de gemeenteraden. Het is voor een goede gedachtewisseling met de burgemeester van hun gemeente van belang dat gemeenteraden zo volledig mogelijk worden geïnformeerd. De desbetreffende bepalingen in de Politiewet 1993 zullen in lijn worden gebracht met het door ons voorgestane, onder 3, uitgewerkte model.

Uit diverse onderzoeken is gebleken dat de gemeenteraden de bestaande mogelijkheden om hun burgemeester aan te spreken nog slechts in beperkte mate benutten. Verder blijkt de informatievoorziening aan de gemeenteraden beperkt te zijn; het ontbreekt niet zozeer aan feiten en gegevens, als wel aan relevante informatie.

Wij verwachten dat door adequate informatievoorziening aan gemeenteraden alsmede een actiever gebruik van bestaande mogelijkheden de betrokkenheid van gemeenteraden en daarmee de democratische controle verder kan worden versterkt. In overleg met de VNG zullen wij bezien op welke wijze gemeenten de komende jaren kunnen worden gestimuleerd de reeds bestaande mogelijkheden beter te benutten.

In de memorie van toelichting bij de Politiewet 1993 is reeds aangegeven dat de besluitvorming in de regio een cyclisch karakter kan hebben en wel in die zin dat op subregionaal niveau ontworpen en door de gemeenteraden besproken beleidsplannen op regionaal niveau worden ingebracht ter voorbereiding van het jaarlijkse regionale beleidsplan. Het vervolgens vastgestelde regionale beleidsplan is op zijn beurt het kader voor de op

subregionaal niveau definitief vast te stellen beleidsplannen (kamerstukken II 22 562, nr. 3, blz. 11). In dit verband is de introductie van een wettelijk inbrengrecht van de gemeenteraad van betekenis. Dit is hieronder nader uitgewerkt.

Gelet op de inmiddels beproefde praktijk heeft attributie of delegatie van de bevoegdheid om op subregionaal niveau bijvoorbeeld beleidsplannen en begrotingen vast te stellen geen toegevoegde waarde. Daar komt bij dat attributie of delegatie van deze bevoegdheid de eenheid van het regionale politiekorps en tevens de eenheid van de gehele Nederlandse politie in gevaar kan brengen. De kans bestaat in dat geval dat het korps zich in de praktijk ontwikkelt tot een conglomeraat van in hoge mate autonome subregionale onderdelen.

Wettelijk inbrengrecht van de gemeenteraad

Thans is in artikel 28, derde lid, Politiewet 1993 bepaald dat het regionale college regels vaststelt over de wijze waarop de gemeenteraden in de regio bij de voorbereiding van de door het regionale college vast te stellen stukken worden betrokken. Om de rol van de gemeenteraden bij de lokale inbreng in het regionale college verder te versterken stellen wij voor -zoals wij in het Integraal Veiligheidsprogramma (kamerstukken II 1998-1999, 26 604, nr.1) reeds hebben aangekondigd- artikel 28, derde lid, Politiewet 1993 zo te wijzigen dat daarin een wettelijk inbrengrecht van de gemeenteraad aan het begin van de beleidscyclus wordt vastgelegd. Wij denken daarbij aan een bepaling in die zin dat het beleidsplan van het regionale politiekorps niet wordt vastgesteld, dan nadat de gemeenteraden in de regio in de gelegenheid zijn gesteld de prioriteiten terzake van de openbare orde en veiligheid in hun gemeenten kenbaar te maken. Op deze wijze geven wij uitwerking aan de uitdrukkelijke wens van de Tweede Kamer (zie motie Gabor c.s., kamerstukken II 1996-1997, 25 195, nr. 4, en ingetrokken motie Rietkerk, kamerstukken II 1997- 1998, 26 200 VI, nr. 27). Een wettelijk inbrengrecht is van belang in verband met de in het Regeerakkoord genoemde veiligheidscontracten. In dit verband is ook het tussen Rijk, VNG en IPO afgesloten 'bestuursakkoord nieuwe stijl', getiteld 'Overheden over toekomst', van betekenis. Met betrekking tot de lokale politiezorg bevat het akkoord de volgende passage: 'Kabinet en VNG stimuleren dat gemeenteraden in hun veiligheidsplannen de lokale politieprioriteiten aangeven. (...) De politieregio's houden bij de planning van hun beleid rekening met de lokale prioriteiten. Dat moet tot uitdrukking komen in de veiligheidscontracten, waarmee de politieregio tot optimale bediening van de lokale, landelijke en OM-wensen tracht te komen' (blz. 23).

Overigens wijzen wij er op dat de door ons overwogen aanpassing van de verantwoordelijkverdeling tussen het regionale college en de korpsbeheerder uiteraard ook doorwerkt in de in artikel 34, derde lid, Politiewet 1993 bedoelde beroepsmogelijkheid voor gemeenteraden -in overeenstemming met de zienswijze van hun respectieve burgemeesters- tegen besluiten van het regionale college. Wij overwegen, mede met het oog op de mogelijkheden van democratische controle en verantwoording, deze beroepsmogelijkheid uit te breiden tot besluiten van de korpsbeheerder.

Artikel 36 Politiewet 1993

De positie van het lokale bestuur ten opzichte van het regionale beheer en bestuur betrof één van de hoofdpunten in de parlementaire discussie bij de totstandkoming van de Politiewet 1993. De wetgever hechtte in dat verband vooral ook betekenis aan artikel 36 Politiewet 1993, dat een regeling bevat met betrekking tot beheersbevoegdheden van burgemeesters. In de praktijk blijkt evenwel dat aan artikel 36 geen uitvoering wordt gegeven: beheersbevoegdheden worden gemandateerd aan de korpschef (en eventueel vervolgens aan plaatselijke politiechefs) in plaats van op grond van artikel 36 Politiewet 1993 gedelegeerd aan de betrokken burgemeester(s). De vraag kan dan ook worden gesteld of artikel 36 in zijn huidige vorm moet blijven bestaan. Wij zijn van mening dat zulks niet het geval is, mede in het licht van de wens te komen tot ontvlechting van gezags- en beheersverantwoordelijkheden en de wens de eenheid van het korps te bewaren. Wij overwegen artikel 36 Politiewet 1993 te laten vervallen onder aanpassing van artikel 14 Politiewet 1993, in die zin dat de burgemeester of bij een territoriaal onderdeel dat meer gemeenten of delen van gemeenten omvat de burgemeesters van de betrokken gemeenten en de (gebiedsgebonden) officier van Justitie regelmatig tezamen met het hoofd van het territoriale onderdeel van het regionale politiekorps en, zo nodig, met de korpschef, overleggen over in elk geval: a. de taakuitvoering van de politie; b. de inzet van personeel en middelen, die op grond van de in artikel 31 Politiewet 1993 bedoelde stukken voor dat territoriale onderdeel zijn bestemd. Deze bepaling is van betekenis met het oog op de wens en wenselijkheid om de lokale gezagsdragers - zowel de burgemeester(s) als de officier van Justitie - zeggenschap te geven terzake van het beheer van het lokale onderdeel van het politiekorps en sluit aan bij de in veel regio's gegroeide praktijk. Met de door ons overwogen aanpassing van artikel 14 wordt enerzijds de eenheid van het korps verzekerd en anderzijds de taakuitoefening van de politie, binnen regionale kaders, op lokale wensen en behoeften afgestemd.

WETTELIJK
inbrengrecht

5 Verantwoordelijkheidsverdeling op nationaal niveau en bevoegdheden ministers ten opzichte van de regionale politiekorpsen in het kader van de beheers en beleidscyclus

In het Regeerakkoord is aangekondigd dat de Politiewet 1993 zo zal worden gewijzigd dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor zover het de hoofdlijnen betreft na overleg met de minister van Justitie beleidsmatige en beheersmatige voorwaarden kan stellen aan de politieregio's, onder meer over de aanwending van ter beschikking gestelde middelen. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties krijgt zo de bevoegdheden om de regio's aan te sturen en te toetsen, aldus het Regeerakkoord.

Aan het slot van paragraaf 3 zijn wij reeds ingegaan op de verhouding tussen de korpsbeheerder en met name de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In aanvulling daarop het volgende.

Ten aanzien van de uitwerking van dit onderdeel van het Regeerakkoord hebben wij ons geconcentreerd op de ontwikkeling van een meer samenhangende en beleidsinhoudelijke beheers- en beleidscyclus. Met het centraal stellen van de relatie middelen en veiligheid beogen wij de politieorganisatie transparanter te maken en aanspreekbaar op de te behalen prestaties. Dit zal naar onze overtuiging resulteren in verhoging van de doelmatigheid en de effectiviteit. Hiermee bouwen wij tevens voort op voorstellen die door het vorige kabinet zijn gepresenteerd, zoals het invoeren van de mogelijkheid om het regionaal beleidsplan te toetsen op de mate waarin rekening wordt gehouden met de landelijke beleidsthema's.

Wij stellen voor de beleids- en beheerscyclus in de toekomst als volgt vorm te geven.

De landelijke beleids- en beheerscyclus is kaderstellend voor het politiewerk en sluit nauw aan op de fasering en opbouw van de beleids- en beheerscyclus van de korpsen en de planning- en controlcyclus van het Openbaar Ministerie. Dit betekent dat op nationaal niveau beleidsthema's worden vastgesteld. De (doelstellingen ten aanzien van de) landelijke beleidsthema's worden geformuleerd in het Beleidsplan Nederlandse Politie (BNP) dat, nadat de ministerraad daarmee heeft ingestemd, aan het begin van elke kabinetsperiode wordt gepresenteerd door de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie. Het BNP bevat de landelijke beleidsthema's op de terreinen handhaving van de openbare orde en veiligheid, de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, alsmede de beheersmatige randvoorwaarden en de (landelijke) accenten ten aanzien van de taakuitvoering door de politie en het beheer. In het plan worden de beleidsthema's bovendien gekoppeld aan het beheer. Jaarlijkse actualisatie van het BNP vindt plaats door middel van de landelijke politiebrieven. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is de eerstverantwoordelijke voor de afstemming met de regionale politiekorpsen. Dit vloeit voort uit het feit dat hij verantwoordelijk wordt voor het beheer op rijksniveau van de totale Nederlandse politie. Dit centraal beheer betreft met name

de taken en bevoegdheden voortvloeiend uit de hoofdstukken V (De regionale politiekorpsen), VI (Het Korps landelijke politiediensten) en VIII (Beheersbevoegdheden, inspectiefunctie en kwaliteitszorg op rijksniveau) van de Politiewet 1993. Hij wordt op dit punt het herkenbare en eenduidige aanspreekpunt voor de korpsen, het parlement en de andere ministers, waaronder de minister van Justitie. Een en ander krijgt zijn beslag in het wetsvoorstel tot concentratie van beheersbevoegdheden op rijksniveau met betrekking tot regionale politiekorpsen bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het wetsvoorstel voorziet in waarborgen voor de minister van Justitie opdat deze, onverminderd de concentratie van het centraal beheer van de politie bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, diens verantwoordelijkheid voor de (inter-)nationale strafrechtshandhaving optimaal kan waarmaken.

De ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie dienen voldoende waarborgen te hebben dat de landelijke beleidsthema's en de beheersmatige randvoorwaarden zoals verwoord in het BNP en de jaarlijkse politiebrieven, met inachtneming van de regionale omstandigheden, in de regio's worden gerealiseerd. Hiermee kan het Rijk bovendien veel nadrukkelijker kwaliteitsverbetering, vernieuwing e.d. stimuleren. In dit kader is de beleids- en heerscyclus van groot belang. In het wetsvoorstel tot concentratie van beheersbevoegdheden op rijksniveau met betrekking tot de regionale politiekorpsen bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, zullen wij voorstellen doen terzake van de beleids- en beheerscyclus, zulks in lijn met de aanbevelingen uit het rapport "Transparantie In Prestaties" van de stuurgroep Beleid, beheer en bedrijfsvoering (3B). Wij denken daarbij aan een wettelijke grondslag voor het BNP, een regeling voor de doorwerking van de landelijke beleidsthema's in de regionale beleidsplannen, alsmede een regeling voor het jaarlijkse afstemmingsoverleg tussen de regio's (korpsbeheerders en hoofdofficieren van Justitie) en het Rijk (ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie).

Hieronder worden de in dit kader meest relevante momenten uit de beleidscyclus nader aangeduid.

Jaarlijks vindt afstemmingsoverleg plaats tussen de korpsbeheerders, de hoofdofficieren van Justitie en de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie over (de doelstellingen ten aanzien van) de landelijke beleidsthema's en de actualisatie daarvan. In dit overleg komen onder meer voorstellen voor landelijke beleidsthema's van zowel het kabinet alsook van het politieveld en het Openbaar Ministerie aan de orde (vgl. wetsvoorstel centraal beheer).

Het kabinet stelt (de doelstellingen ten aanzien van) de landelijke beleidsthema's voor de politie vast. Het aantal landelijke beleidsthema's voor de politie wordt beperkt tot circa vijf. De (doelstellingen ten aanzien van) de landelijke beleidsthema's voor de politie worden, uitzonderingen daargelaten, geformuleerd voor een periode van vier jaar. Jaarlijkse actualisatie van (de doelstellingen ten aanzien van de) landelijke beleidsthema's op basis van voortschrijdend inzicht en ervaring is mogelijk. De landelijke beleidsthema's voor de politie, dan wel de actualisatie van de doelstellingen daarvan, worden jaarlijks, na het afstemmingsoverleg, via de landelijke politiebrieven aan de korpsen bekend gemaakt.

In het jaarlijkse regionale beleidsplan wordt ook informatie opgenomen over de voornemens over de daaropvolgende jaren. De landelijke beleidsthema's voor de politie worden door de korpsen zichtbaar, herkenbaar en vergelijkbaar opgenomen in de beleids en beheerscyclus van de korpsen. Het beleidsplan geeft aan hoe het korps de landelijke beleidsthema's naar de regionale situatie vertaalt en wat de korpsdoelstellingen in termen van resultaten (producten en diensten (output) en effecten (outcome)) zijn. Het jaarverslag geeft inzicht in de bereikte resultaten.

De korpsen dienen jaarlijks voor 1 oktober een voortgangsrapportage volgens een door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vastgesteld format in bij deze minister. Deze rapportage heeft betrekking op de landelijke beleidsthema's en beslaat de eerste acht maanden van dat jaar.

Het is de bedoeling dat Staten-Generaal van de jaarlijkse actualisering van het BNP door middel van de landelijke politiebrieven, als ook van de in het voorgaande jaar geboekte resultaten bij de verwezenlijking van de landelijke beleidsthema's op de hoogte wordt gebracht in het kader van de toelichting bij de jaarlijkse begroting. Er wordt een gemeenschappelijk en uniform informatiemodel resultaten politiewerk tot stand gebracht om de resultaten inzichtelijk en vergelijkbaar te maken. Dit model wordt zowel door de korpsen zelf als door het Rijk gehanteerd bij het opstellen van beleidsthema's en het afleggen van verantwoording over de bereikte resultaten. De (doelstellingen ten aanzien van de) regionale en de landelijke beleidsthema's worden zoveel mogelijk geformuleerd in de termen van het informatiemodel resultaten politiewerk. Als basis voor het informatiemodel resultaten politiewerk wordt het referentiekader resultaten politiewerk gebruikt; het informatiemodel bevat ook bedrijfsvoeringsresultaten.

Inmiddels is ons gebleken dat deze voorstellen met betrekking tot de beleids- en beheerscyclus op brede steun mogen rekenen. Vanzelfsprekend zullen wij één en ander in nauw overleg met de korpsen nader vorm geven.

6 Tot slot

Wij zijn van oordeel dat de in deze notitie beschreven hoofdlijnen een goede basis vormen om te komen tot een belangrijke verbetering van de politieorganisatie, en in het bijzonder de aansturing daarvan. Door de Politiewet 1993 te wijzigen zoals door ons beoogd, worden gesignaleerde gebreken hersteld en wordt meer duidelijkheid geschapen over verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden, zowel op lokaal, regionaal als nationaal niveau. Bovendien wordt daarmee aangesloten bij de ontwikkelingen die zich de laatste jaren hebben voorgedaan op het terrein van de veiligheidszorg. Tenslotte wordt daarmee naar onze overtuiging een belangrijke bijdrage geleverd aan de daadwerkelijke verbetering van het veiligheidsniveau van de burgers en de bestrijding van de criminaliteit. Ons streven is erop gericht de benodigde aanpassing van de wetgeving zoveel mogelijk nog deze kabinetsperiode te realiseren.

Colofon

Uitgave

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Productiebegeleiding

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directie Voorlichting

Ontwerp en lay-out

Grafisch Buro van Erkelens, Den Haag

Fotografie

APB, Harro Meijnen, Den Haag
Studio van der Horst, Leiden

Druk

Drukkerij Lakerveld BV, Den Haag

Bestelwijze

Deze publicatie is schriftelijk te bestellen bij:
Logistiek Centrum Zoetermeer
Chroomstraat 151
2718 RJ Zoetermeer
Fax (079) 3614986
Bestelnummer: 7610993118

Juli 1999

99213

Deze notitie is als kamerstuk verschenen
onder nummer: Tweede Kamer 26 661